

Handläggare
Jenny Österman
Telefon: 08-50836246**Till**
Äldrenämnden
16 december 2025

Finansiering av kommunövergripande verksamheter inom äldreomsorgen

Återrapportering av budgetuppdrag 2025

Förvaltningens förslag till beslut

1. Äldrenämnden godkänner förvaltningens redovisning av budgetuppdraget om finansiering av kommunövergripande verksamheter inom äldreomsorgen och överlämnar det för kännedom till kommunfullmäktige.
2. Äldrenämnden ger förvaltningen i uppdrag att ta fram en uppdragsbeskrivning för pensionaten Hornskroken och Traneberg.

Sammanfattning

I budget för 2025 fick äldrenämnden i uppdrag att i samarbete med stadsdelsnämnderna och kommunstyrelsen fortsatt utreda behov om och i så fall hur nuvarande finansiering av kommunövergripande verksamhet bör omfördelas till äldreomsorgens ordinarie verksamhet. Utredningsuppdraget inkluderar kommunövergripande verksamheter inom äldreomsorgen, bortsett från Judiska hemmet.

Syftet med kommunövergripande verksamhet (KÖV) är att kunna erbjuda insatser till en målgrupp med specifika behov. Insatsen ska vara unik i sin karaktär och vara tillgänglig för samtliga inom målgruppen oavsett i vilken stadsdel den enskilde är bosatt i.

Förvaltningen föreslår att de kommunövergripande öppna mötesplatserna framöver finansieras inom ramen för stadsdelsnämndens ordinarie budget för äldreomsorgen, istället för genom anslag. Finansieringen av samtliga stadsdelsnämnders förebyggande verksamhet behöver istället ses över där en ny finansieringsform bör ge likvärdiga förutsättningar att prioritera och utveckla det förebyggande arbetet. Av utredningen framgår det inte tydligt vilket syfte som mötesplatserna fyller i förhållande till stadsdelarnas öppna träffpunkter. Verksamheternas utbud särskiljer sig inte nämnvärt från övriga öppna mötesplatser/träffpunkter inom staden. Av utredningen framgår även att mötesplatserna främst

besöks av personer i närliggande områden och att verksamheterna har utmaningar att nå alla personer 65 år eller äldre i staden. Detta samtidigt som samtliga stadsdelsnämnders öppna mötesplatser/träffpunkter har besökare som inte är från det egna stadsdelsområdet.

Förvaltningen föreslår att de två pensionaten fortsättningsvis ska finansieras via anslag. Detta för att ge verksamheterna förutsättningar för att även fortsättningsvis bedriva en korttidsvård med god kvalitet och minimera risken för att de ska bli en belastning för den stadsdelsnämnd som den är belägen i.

Genom att pensionaten fortsättningsvis är anslagsfinansierade säkerställer staden att det finns korttidsplatser som motsvarar anhörigas behov av avlastning. Särskild vikt ska läggas vid att insatsen har till syfte att avlasta anhöriga och även fortsättningsvis kunna erbjudas med hög grad av flexibilitet gällande verkställighet. Särskild hänsyn behöver tas till att målgruppen som har behov av insatsen, på grund av demografisk förändring, med ett ökat antal äldre. Mot den bakgrunden finns ett behov att utreda framtida behov inom staden för avlastning av anhöriga genom korttidsplatser.

Utredningen visar på att pensionaten utifrån sin småskalighet med endast fyra platser kan möta den enskilde med stabilitet och kontinuitet samt även genom flexibilitet i planering av vistelse på pensionatet. Verksamheten har ett tydligt anhörigperspektiv. I det fall pensionaten även fortsättningsvis ska finansieras via anslag bör:

- En uppdragsbeskrivning upprättas som tydliggör uppdrag och åtagande samt innehåller arbetssätt som främjar likställt användande över staden och möjliggör systematisk uppföljning av verksamheten.
- Riktlinjerna för beställarenheterna förtydligas för att säkerställa en stadsgemensam rättssäkerhet och likabehandling.
- Anslaget justeras årligen i linje med andra liknande insatstyper.

Uppdraget

I budget för 2025 fick äldrenämnden i uppdrag att *i samarbete med stadsdelsnämnderna och kommunstyrelsen fortsatt utreda behov om och i så fall hur nuvarande finansiering av kommunövergripande verksamhet bör omfördelas till äldreomsorgens ordinarie verksamhet.*

Utredningsuppdraget inkluderar kommunövergripande verksamheter inom äldreomsorgen, bortsett från Judiska hemmet.

Kommunövergripande verksamheter inom äldreomsorgen

Syftet med kommunövergripande verksamhet (KÖV) är att kunna erbjuda insatser till en målgrupp med specifika behov. Insatsen ska vara unik i sin karaktär och vara tillgänglig för samtliga inom målgruppen oavsett vilken stadsdel den enskilde är bosatt i. Med specifika behov avses till exempel personer 65 år och äldre med funktionsnedsättning eller en träffpunkt med en specifik kulturell inriktning.

Finansiering kommunövergripande verksamheter

De kommunövergripande verksamheterna är anslagsfinansierade. Det innebär att de årligen får en fast summa pengar, kallad ett anslag, för att täcka sina kostnader under ett år. Det gör att stadsdelsnämnderna inte står för kostnaderna vid ett gynnande beslut om korttidsvård på pensionat Hornskroken och Traneberg¹.

De verksamheter som för närvarande omfattas av anslaget är två korttidsboenden som syftar till avlastning för anhöriga som vårdar närstående i hemmet och tre öppna mötesplatser för stadens seniorer. Verksamheterna har sin organisatoriska hemvist i stadsdelsnämnderna Södermalm, Bromma, Skarpnäck, Norra Innerstaden och Järva. Ytterligare en KÖV är finansiering av handläggning till Judiska hemmet för personer som inte bor i Stockholm eller omfattas av länsöverenskommelsen.

Totalt anslagsfinansierades kommunövergripande verksamheter inom äldreomsorgen med 25,7 mnkr under 2025.

Stadsdel	Verksamhet	Bistånds- bedömd	Budget 2025
Södermalm	Tellus/Tanto fritidscenter	Nej	-4,7
Södermalm	Tellus/Tanto fritidscenter	Nej	-0,9
Södermalm	Korttidsboende Hornskroken	Ja	-6,0
Bromma	Korttidsboende Traneberg	Ja	-6,6
Norra innerstaden	Vasaträffen	Nej	-2,6
Järva	Dagverksamhet för äldre invandrare	Nej	-1,4
Skarpnäck	Judiska hemmet	Ja	-3,5
Summa			-25,7

Kommunövergripande öppna mötesplatser

Tre stadsdelsnämnder får anslag för att bedriva så kallade öppna mötesplatser som ska vara kommunövergripande. Dessa mötesplatser är en viktig del i det förebyggande arbetet och en del i att motverka social isolering och ofrivillig ensamhet.

Tellus (Södermalms stadsdelsförvaltning). Verksamheten erbjuder hälsofrämjande aktiviteter såsom stavgång, filmvisning, pingis, sittande gymnastik och dans. Verksamheten har öppet måndag till fredag. Lokalerna nyttjas av olika seniorföreningar som hyr lokalerna.

Vasaträffen (Norra innerstadens stadsdelsförvaltning). Verksamheten erbjuder hälsofrämjande aktiviteter såsom gympa, yoga, fika, musikunderhållning samt föredrag om till exempel psykisk ohälsa. Från och med 1 april 2025 är Vasaträffen öppen även på helger. Vasaträffen har en egen restaurang för seniorer 65 år eller äldre.

Mötesplats för äldre invandrare (Järva stadsdelsförvaltning). Verksamheten exempelvis hälsofrämjande aktiviteter såsom fysiska aktiviteter, föreläsningar, och sopplunch. Anslaget går till två mötesplatser, en i Rinkeby och en i Husby, som båda är öppna för samtliga inom målgruppen i staden. Verksamheten har en arabisktalande personal.

Kommunövergripande korttidsvård för avlastning

Korttidsvård för avlastning på pensionaten Hornskroken och Traneberg är en insats som beviljas enligt 11 kap 1 § SoL. Enligt riktlinjer för handläggning inom socialtjänstens äldreomsorg riktar sig insatsen till personer med kognitiv nedsättning. Beslut om avlastning vid något av pensionaten behöver dock inte ha föregåtts av en demensutredning. Beslut om insats formuleras så att de anger en ram för hur ofta under en viss period den enskilde har rätt till korttidsvård. Den enskilde behöver därmed inte ansöka vid varje enskilt tillfälle. Anhöriga tar själv kontakt med något av pensionaten när behov av att bli avlastad föreligger.

Avlastning kan ges från några timmar till flera dygn för att den som vårdar en närstående ska kunna få egen tid och vila. Enligt riktlinjen bör ansökningar behandlas generöst då det är den anhöriges behov av avlastningen som ska tillgodoses.

Om det inte finns en ledig plats vid något av pensionaten när avlastning önskas uppmanar pensionaten den enskilde och dennes anhörig att ta kontakt med biståndshandläggaren.

Biståndshandläggaren behöver då verkställa insatsen om korttidsvård på annat korttidsboende.²

Staden ansvarar för hälso- och sjukvårdsinsatser upp till och med sjuksköterskenivå på pensionaten som samma sätt som på övriga vård- och omsorgsboenden.

Pensionat Hornskroken är anslagsfinansierad sedan 2015. Pensionat Traneberg är anslagsfinansierad sedan 2007. I 2024 års budget utökades anslaget till pensionat Traneberg med 2 mnkr till 6,6 mnkr.

Tidigare utredning av finansiering av kommunövergripande verksamheter inom äldreomsorgen

Under 2024 hade kommunstyrelsen i uppdrag att i samarbete med äldrenämnden och berörda stadsdelsnämnder utreda ersättningen till stadens kommunövergripande verksamheter (KÖV) inom äldreomsorgen.

Utredningen kom fram till att ersättningarna till KÖV:ar inom äldreomsorgen inte skulle justeras i dagsläget då det fanns flera aspekter som behövde tas i beaktande innan en eventuell förändring av ersättningen kan ske.³

De KÖV:ar som inrättades en gång i tiden var unika till sin karaktär. I takt med att behoven hos målgruppen har förändrats har utbudet av insatser inom anhörigstöd och förebyggande arbete utökats inom ordinarie äldreomsorg. Idag finns korttidsboenden och mötesplatser i samtliga stadsdelsområden. Utifrån detta kan finansieringen behöva ses över.

Stadsledningskontoret föreslog en fortsatt utredning om och i så fall hur nuvarande finansiering av KÖV bör omfördelas till äldreomsorgen generellt. Samt att utredningen ska ta hänsyn till hur verksamheterna som byggts upp via anslaget kan fortsätta bedrivas inom ordinarie verksamhet.

Ärendet

I budget 2025 fick äldrenämnden i uppdrag att fortsatt utreda behov om och i så fall hur nuvarande finansiering av kommunövergripande verksamheter inom äldreomsorgen bör omfördelas till äldreomsorgens ordinarie verksamhet. Bland annat följande underlag har legat till grund för utredningen:

- Intervjuer med bland annat enhetschefer för förebyggande enheter i stadsdelsförvaltningarna, Järva, Norra innerstaden och Södermalm.

² Riktlinjer för handläggning inom socialtjänstens äldreomsorg. Beslutade av KF den 12 april 2021. Dnr: KS 2020/1362.

³ Exklusive Judiska hemmet.

- Intervjuer med enhetschefer med flera för Pensionat Hornskroken och Traneberg.
- Tidigare utredningar, besöksstatistik med mera.
- Dialoger med sakkunniga.

Förvaltningens utredning

Kommunövergripande öppna mötesplatser

I syfte att få en bild av verksamhetens syfte och mål samt eventuella konsekvenser vid en omfördelning av medel har dialoger förts med representanter för befintliga kommunövergripande öppna mötesplatser inom äldreomsorgen i Stockholms stad.

Besökare

Utredningen visar att samtliga öppna mötesplatser är välbesökta och har möjlighet att erbjuda fler aktiviteter och att de har möjlighet att ta emot ett större antal deltagare än andra öppna träffpunkter i staden utifrån lokalernas storlek.

I utredningen framkom att verksamheterna har utmaningar med att nå äldre i hela staden. Information om de öppna mötesplatserna finns på stadens hemsida och alla verksamheter annonserar även i den lokala Mitti-tidningen. Utredningen visar att verksamheterna framförallt har besökare från den egna eller närliggande stadsdelsområdet.

Aktiviteter och tillgänglighet

Utredningen visar att de öppna mötesplatserna, Tellus och Vasaträffen, har stora lokaler som gör det möjligt att ta emot ett stort antal besökare. De öppna mötesplatserna nyttjas även av olika föreningar vilket gynnar föreningslivet och skapar en mångfald i utbud och möjlighet att mötas. Tellus anordnar en mängd aktiviteter dagligen med ett stort antal besökare. Verksamheten har aktivitetsansvariga som sköter planering av aktiviteter, administration och uthyrning av lokalerna till föreningslivet. Utöver detta håller de i vissa aktiviteter som samtalsgrupper. Tellus har öppet måndag till fredag. Under sommaren hålls samtliga aktiviteter utomhus.

Unikt för vasaträffen är att de har öppet samtliga dagar på året, de har en restaurang samt att de kan erbjuda ett stort utbud av aktiviteter. Vasaträffen är bemannad med friskvårdsledare och aktivitetssamordnare.

I Järva stadsdelsförvaltning erbjuds aktiviteter via anslaget två gånger per vecka, en dag på mötesplatsen i Rinkeby och en i Husby. Verksamheten har en anställd arabisktalande personal inom ramen för anslaget. Övriga dagar bedriver olika föreningar aktiviteter i

lokalerna. Föreningarna planerar och håller själva i aktiviteterna utan stadsdelsförvaltningen. Stadsdelsförvaltningen följer upp att medlen används i enlighet med riktlinjerna som stadsdelsförvaltningen satt upp.

Kommunövergripande korttidsboenden

Samtliga stadsdelsförvaltningar beviljar korttidsvård till de två pensionaten, det sker dock i olika utsträckning. För båda pensionaten kan man se en viss koncentration av besökare från den egna och närliggande stadsdelsförvaltningar.

Besökare Traneberg 2024

Under perioden juni 2024 till maj 2025 hade Pensionatet Traneberg 50 unika personer som besökte korttidsboendet. Under perioden hade Bromma och Norra innerstaden flest antal unika personer på pensionatet (13 stycken). Ingen av besökarna kom från Farsta stadsdelsförvaltning. Korttidsboendet Traneberg nyttjas i störst utsträckning av personer som bor i Bromma, Hässelby-Vällingby samt innerstadsdelarna Norra innerstaden och Kungsholmen. Pensionatet Traneberg hade inom perioden en genomsnittlig beläggningsgrad på 78 procent. Med en viss variation under året.

Besökare Hornskroken 2024

Pensionatet Hornskroken hade under perioden juni 2024 till maj 2025 68 unika personer som besökte korttidsboendet.

Korttidsboendet Hornskroken används framförallt av Södermalms stadsdelsförvaltning, Hägersten-Älvsjö samt Norra innerstaden.

Högst antal unika personer hade Södermalm (26 stycken).

Pensionatet hade inga besökare från stadsdelsförvaltningarna Järva och Hässelby-Vällingby. Högst antal månadsplatser hade Södermalm (14) följt av Hägersten-Älvsjö (8).

Pensionatet Hornskroken hade inom perioden en genomsnittlig beläggningsgrad på 82 procent, med en viss variation under året.

Intervjuer med beställarenheter

Utredningen visar att insatsen aktualiseras främst i de fall anhörig behöver avlastning vid enstaka tillfällen. Till skillnad från ett vanligt korttidsboende där en mer regelbunden avlastning kan beviljas, en eller två veckor per månad.

Korttidsvård på pensionaten beviljas i de fall det finns behov av avlastning men växelvård på ett vanligt korttidsboende är för tidigt sett till sjukdomsbilden.

Utredningen visas att beställarenheterna saknar tydlighet för vilka som tillhör målgruppen för korttidsvård på något av pensionaten. Det framkommer att omfattningen i beslut varierar mellan stadsdelarna. Beställarenheterna efterfrågade ett förtydligande i

riktlinjerna såväl för målgrupp som omfattning för att öka likställigheten i staden.

Intervjuer med pensionaten

Arbetssätt

Utredning visar att efter ett gynnande beslut om korttidsvård på något av pensionaten får den enskilde komma till verksamheten för en så kallad provnatt. I samband med provnatten gör verksamheten en bedömning utifrån en bedömningsmall, personalen observerar och dokumenterar den enskildes omvårdnadsbehov som ligger till grund för om pensionatet har möjlighet att ta emot den enskilde för avlastning eller ej. Vid intervjuerna framkom att det fanns interna rutiner för bedömning som till viss del skiljde sig mellan pensionaten. Pensionat Traneberg hade inte möjlighet att ta emot en gäst som har behov av tillsyn dygnet runt, omfattande omvårdnad såsom fysisk hjälp att äta vid måltidssituationer, om det krävs dubbelbemanning vid omvårdnad eller mer omfattande hälso- och sjukvårdsinsatser. Pensionat Hornskroken gjorde en gränsdragning vid tillsyn dygnet runt, stor oro eller utåtagerande men kunde ta emot personer i behov av dubbelbemanning.

Utredningen visar att båda verksamheterna har tillgång till sjuksköterska och till viss del även till fysioterapeut och en arbetsterapeut som genomförde funktionsbedömningar och gav stöd kring hjälpmedel.

Samverkan

I utredningen framkom att pensionaten hade ett nära samarbete med biståndshandläggare såväl inför som under vistelsen.

Biståndshandläggare tog ibland även kontakt innan beslut fattats som en del i bedömningen av om den enskilde var lämplig att tas emot på något av pensionaten. Beslut om att inte ta emot en gäst skedde alltid i samråd med anhöriga och biståndshandläggare.

Stöd till anhöriga

Vid pensionat Traneberg fanns utrymme för samtal med anhöriga vid lämning och hämtning. Anhöriga erbjöds också stödsamtal och bjöds in till att delta vid anhörigträffar.

Pensionat Hornskroken hade en anhörigkonsulent som var tillgänglig för samtal och stöd till närstående som ofta befinner sig i en känslomässigt svår situation. Verksamheten erbjöd omfattande anhörigstöd, inklusive samtal och anhörigträffar två gånger per år.

Tillgänglighet

Utredningen visar att Pensionat Hornskroken har öppet året runt, alla dagar och att Pensionat Traneberg hade stängt flera veckor

under sommaren, varannan helg samt vissa högtider. Orsaken uppgavs vara ett lägre behov av avlastning under sommaren och jul. Att verksamheten hade stängt vissa helger beror enbart på resurstillgången, detta påverkade dock tillgängligheten för gästerna. Pensionat Traneberg uppgav att det finns en ambition att minska dessa stängningar framöver.

Avsaknad av uppdragsbeskrivning

Verksamheterna uppger att de själva har svårt att göra en tydlig bedömning utifrån riktlinjerna. Utöver förtydligade riktlinjer skulle en uppdragsbeskrivning ge en tydlighet i uppdraget och ökad likställighet i utförandet.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för stadsövergripande äldreomsorgsfrågor. Samverkan med de fackliga organisationerna har skett i förvaltningsgruppen den 10 december 2025.

Kommunstyrelsens pensionärsråd har tagit del av ärendet den 9 december och socialnämndens, äldre nämndens och överförmyndarnämndens gemensamma råd för funktionshinderfrågor den 4 december 2025.

Jämställdhetsanalys

Detta tjänsteutlåtande bedöms inte ha någon påverkan på förhållandet mellan könen. Jämlikheten mellan individer eller grupper i samhället kan dock påverkas i de fall enskilda inte har tillgång till förebyggande insatser i samma utsträckning.

Förvaltningens synpunkter och förslag

I takt med att målgruppens behov har förändrats har fler förebyggande verksamheter och funktioner tillkommit stadsdelarnas ordinarie verksamhet. Även stöd till anhöriga har under åren utvecklats till att omfatta flera typer av biståndsbedömda insatser. Möjligheten till avlastning genom växelvård har också ökat. Totalt finns 22 stycken boenden som erbjuder korttidsvård i syfte att avlasta för anhöriga som vårdar närstående i hemmet. Därtill finns även dagverksamhet och avlösning som riktar sig till anhöriga som vårdar en närstående i hemmet. Vid tiden för utredningen fanns cirka 50 öppna mötesplatser/träffpunkter för seniorer fördelade över samtliga stadsdelsområden, av dessa riktar sig några mot specifika målgrupper.

Kommunövergripande öppna mötesplatser

Förvaltningen föreslår att de kommunövergripande öppna mötesplatserna framöver finansieras inom ramen för stadsdelsnämndens ordinarie budget för äldreomsorgen, istället för finansiering genom anslag. Av utredningen framgår det inte tydligt vilket syfte som mötesplatserna fyller i förhållande till stadsdelarnas

öppna träffpunkter. Verksamheternas utbud särskiljer sig inte i någon större utsträckning från övriga öppna mötesplatser/träffpunkter inom staden och det riktar sig inte heller specifikt till personer med särskilda behov. Det som utgör skillnaden är framförallt lokalernas storlek vilket gör det möjligt att ta emot ett större antal deltagare samt anordna fler aktiviteter.

Av utredningen framgår även att mötesplatserna främst besöks av personer i närliggande områden och att verksamheterna har utmaningar att nå alla personer 65 år eller äldre i staden. Det innebär att mötesplatserna inte till fullo uppfyller uppdraget att vara kommunövergripande.

Mötesplatser för äldre är en viktig del av det förebyggande arbetet att motverka social isolering och ofrivillig ensamhet. Under ett antal år har stadsdelsförvaltningarna Järva, Norra innerstaden och Södermalm genom en extra ersättning haft möjligheten att utveckla sitt förebyggande arbete i form av öppna mötesplatser. Då staden strävar efter en jämlikhet i insatser för den enskilde bör samtliga stadsdelsförvaltningar ges samma möjlighet att utveckla sitt förebyggande arbete för att alla äldre ska kunna ta del av insatserna oavsett var de bor.

I den nya socialtjänstlagen finns ett tydligt syfte att arbeta förebyggande, för att möta upp intentionerna i lagen och förutsättningar behöver staden se över finansieringen, tillgången och formerna för det förebyggande arbetet i samtliga stadsdelsförvaltningar. Inom ramen för omställning pågår ett arbete med att definiera insatsen träffpunkt för att skapa tydlighet i uppdraget och likställighet i staden.

Finansieringsformen bör ses över

Förvaltningen anser att en översyn bör göras avseende finansieringen för samtliga öppna mötesplatser/träffpunkter med inriktningen att alla stadsdelsnämnder bör ges samma möjligheter att arbeta aktivt med att prioritera och utveckla det förebyggande arbetet lokalt.

En förändrad finansiering skulle kunna vara möjlig först till budget 2027 då också nya socialtjänstlagens påverkan på verksamheterna är fullt utredd och beslutad. I en översyn av finansieringen av förebyggande verksamheter behöver hänsyn tas till att de idag anslagsfinansierade kommunövergripande verksamheter nu har en högre finansieringsgrad än övriga träffpunkter, vilket möjliggjort en mer utbyggd verksamhet.

Träffpunkter i staden bör anpassa sitt utbud utifrån behov och önskemål samt att alla äldre ska kunna ta del av förebyggande insatser oavsett var i staden den enskilde bor. Aktiviteter som riktar sig till äldre bör erbjudas i fler stadsdelsområden i syfte att öka tillgängligheten för den enskilde och utifrån erfarenheter att de flesta besökarna vid mötesplatser/träffpunkter är äldre som bor i närområdet. Förvaltningen anser att det bör finnas möjlighet att söka riktade medel i de fall det finns särskilda skäl. Exempelvis vid behov av fler träffpunkter eller av träffpunkter med inriktning mot särskilda behov, till exempel likt det uppdrag att inrätta en träffpunkt med samisk inriktning.

Kommunövergripande korttidsboenden

Förvaltningen föreslår att de två pensionaten fortsättningsvis ska finansieras via anslag. För att ge verksamheterna förutsättningar för att även fortsättningsvis bedriva en korttidsvård med god kvalitet och minimera risken för att de ska bli en belastning för den stadsdelsnämnd som den är belägen i. Genom anslaget vet verksamheten vilka medel de har att röra sig med och kan utifrån det utveckla sin verksamhet långsiktigt.

Genom att pensionaten fortsättningsvis är anslagsfinansierade säkerställer staden att det finns korttidsplatser som motsvarar anhörigas behov av avlastning. Särskild vikt ska läggas vid att insatsen har till syfte att avlasta anhöriga och även fortsättningsvis kunna erbjudas med hög grad av flexibilitet gällande verkställighet. Särskild hänsyn behöver tas till att målgruppen som har behov av insatsen, på grund av demografisk förändring, med ett ökat antal äldre. Mot den bakgrunden finns ett behov att utreda framtida behov inom staden för avlastning av anhöriga genom korttidsplatser.

Utredningen visar på att pensionaten utifrån sin småskalighet med endast fyra platser kan möta den enskilde med stabilitet och kontinuitet samt även genom flexibilitet i planering av vistelse på pensionatet. Verksamheten har ett tydligt anhörigperspektiv. Anhöriga har möjlighet att själva kontakta verksamheten för enstaka vistelser. Att erbjuda anhöriga avlastning är en viktig del i det förebyggande arbetet. Vidare är verksamheten unik på så sätt att den kan möta en målgrupp som inte bedöms ha behov av växelvård eller särskilt boende men där anhörig har behov av avlastning på ett sätt som dagverksamhet och avlösning inte kan erbjuda. Utredningen visade skillnader i Pensionat Hornskroken och Tranebergs arbetssätt och rutiner både vad gäller omvårdnad och hälso- och sjukvård. Utredningen visade att verksamheterna har olika kriterier för vilka som kan vistas på pensionatet. Efter bifall om avlastning på något av pensionaten gör verksamheten, efter en provnatt, en bedömning av om den enskilde är lämplig för

pensionatet. Att pensionaten själva bedömer behovet utgör en form av myndighetsutövning, vilket inte är i linje med gällande lagstiftning eller äldre nämndens intentioner med insatsen.

I det fall pensionaten även fortsättningsvis ska finansieras via anslag bör anslaget justeras årligen i linje med andra liknande insatstyper. Målet är att säkerställa en jämlik och rättssäker avlastningsverksamhet inom staden, där bedömning, beslut, tillgänglighet, omvårdnad och hälso- och sjukvård sker på likvärdiga grunder. Avlastning ska, utifrån uppdraget och den enskildes behov, vara likställd och tillgänglig för stadens invånare.

Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner redovisningen av budgetuppdraget och överlämnar ärendet för kännedom till kommunfullmäktige. Vidare föreslår förvaltningen att nämnden ger förvaltningen i uppdrag att ta fram en uppdragsbeskrivning för pensionaten.

Karin Bülow
Äldredirektör
Äldreförvaltningen

Avdelningschef
Äldreförvaltningen

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Karin Bülow, Förvaltningschef	2025-12-02